

Boli ale oaselor și articulațiilor

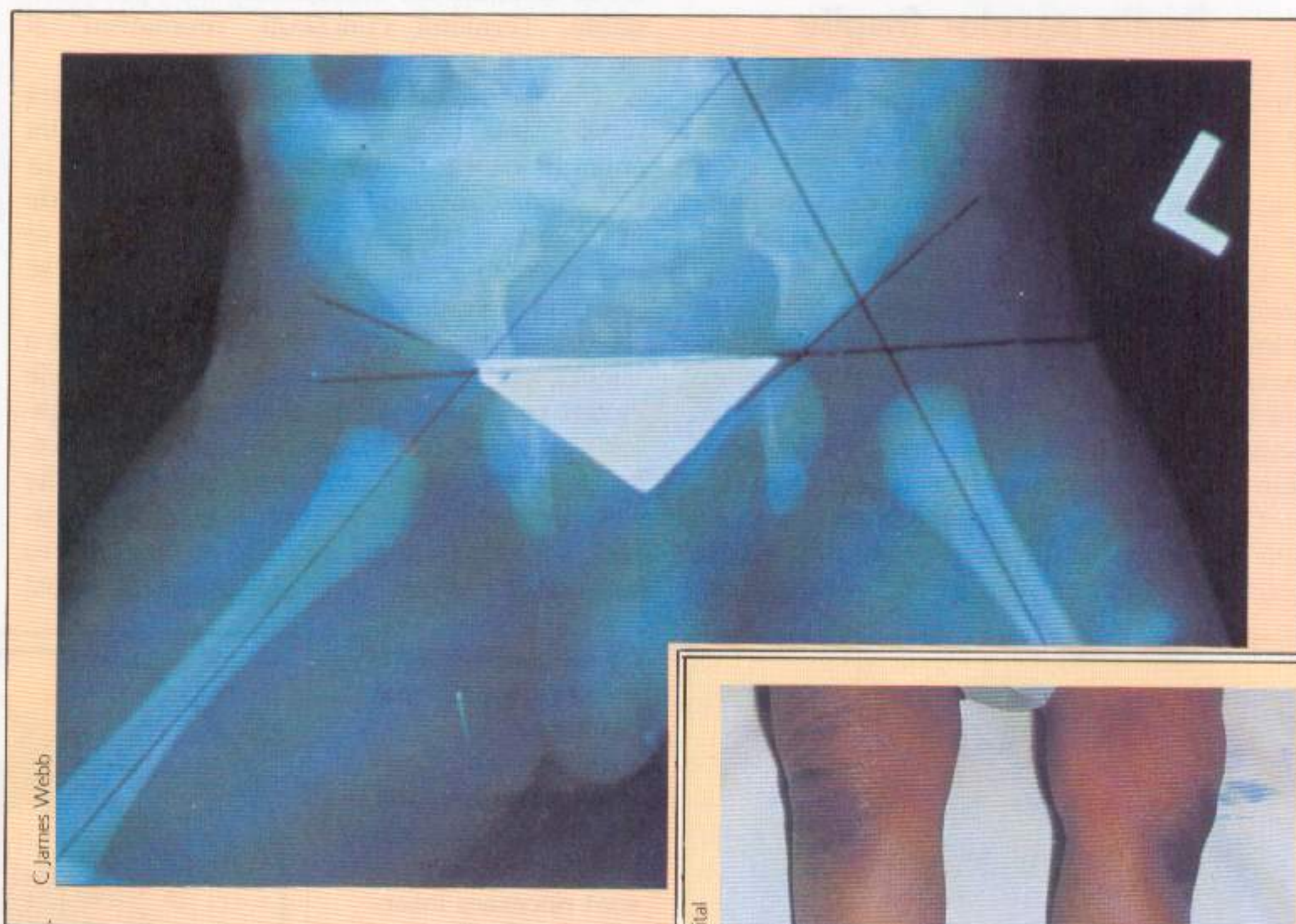
Oasele noastre sunt ușoare, foarte puternice și asamblate astfel încât să permită mobilitatea corpului. Puține boli ale oaselor sunt grave, însă unele afecțiuni osoase sunt cronice.

Suntem tentați să credem că oasele sunt grele, uscate și lipsite de viață, dar în realitate acestea conțin 1/3 apă, bogată în proteine și minerale, sunt parcurse de vase sangvine și căi nervoase, și sunt cât se poate de vii. Oasele depozitează substanțe minerale valoroase. Cartilagiul moale care acoperă oasele acolo unde acestea se întâlnesc asigură mișcarea flexibilă îndelungată.

La fel ca alte părți ale corpului, oasele se reînnoiesc treptat. Cu timpul, cele 206 oase ale scheletului uman își înlocuiesc și își refac părțile componente. Însă oasele și articulațiile nu sunt întotdeauna sănătoase. Unele probleme există de la naștere, altele apar pe parcurs. Cele mai multe probleme sunt cauzate de dezechilibre în chimia corpului, cum ar fi modificări hormonale sau minerale. Probleme pot apărea și în urma accidentelor și rănilor, sau a suprasolicității unor părți ale corpului.

Afecțiuni osoase congenitale

O afecțiune congenitală este prezentă încă de la naștere. Boala congenitală a oaselor fragile este caracterizată prin slăbiciune și fragilitate excesivă a oaselor, acestea tinzând mai degrabă să pocnească decât să se îndoie. Această boală nu poate fi vindecată, dar poate fi redusă prin evitarea solicitării oaselor. Uneori, oasele nu cresc în forma corectă la bebelușii

▲ Linii din oasele picioarelor de pe radiografie arată că acest copil are o dislocație congenitală a șoldului. Aceasta se tratează prin punerea părții afectate în atele.

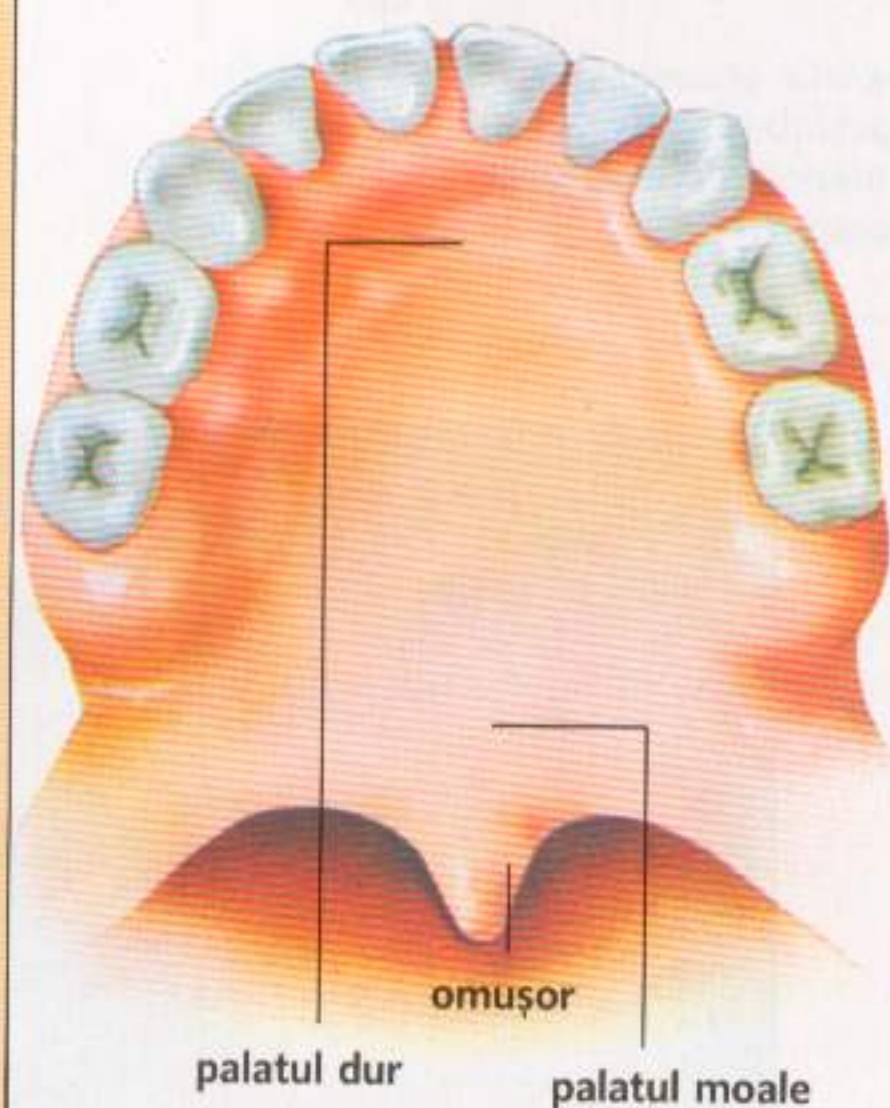
▶ Acest copil suferă de rahitism, o afecțiune osoasă datorată deficienței de calciu și vitamina D: oasele picioarelor sunt moi, iar picioarele sunt curbate în afară.

▼ Cele două părți ale palatului despicat rămân separate în timpul dezvoltării copilului în uter. Palatul poate fi refăcut prin intervenție chirurgicală.

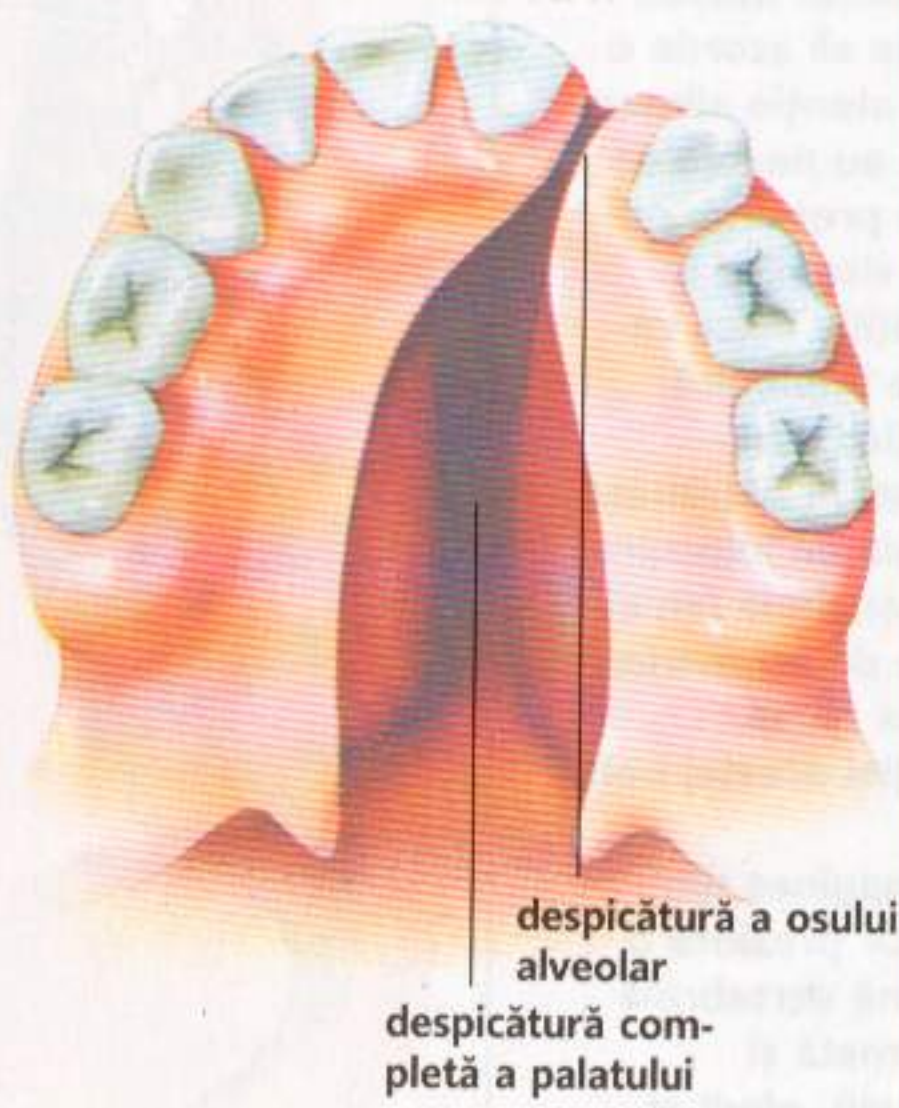

Department of Medical Photography, Dudley Road Hospital

BOLTĂ PALATINĂ NORMALĂ

PALAT DESPICAT

în dezvoltare. De exemplu, platfusul – talpa este anormal curbată; dislocații congenitale ale șoldurilor – vârful rotunjit al osului coapsei alunecă puțin în afara cavității șoldului; și palat despicat – există o crăpătură în bolta palatină osoasă dintre cavitatea bucală și nas.

Tehnicile chirurgicale moderne pot corecta majoritatea acestor defecte printr-o serie de operații efectuate de-a lungul mai multor ani, în funcție de gravitatea problemei.

Deregări chimice

Un os sănătos are o activitate chimică abundentă. Însă uneori mecanismul proceselor biochimice nu funcționează corect.

Cu câteva sute de ani în urmă, rahitismul era frecvent. Această afecțiune se datora deficienței de vitamina D, elementul esențial al oaselor puternice și sănătoase. Vitamina D se găsește în untura de pește și în produsele lactate. De asemenea, pielea expusă la soare produce această vitamină. Copiii suferind de rahitism aveau adesea brațe și picioare străambe, însă în prezent, în special datorită unei nutriții îmbunătățite, cazurile de rahitism sunt foarte rare în țările europene. La adulți, lipsa

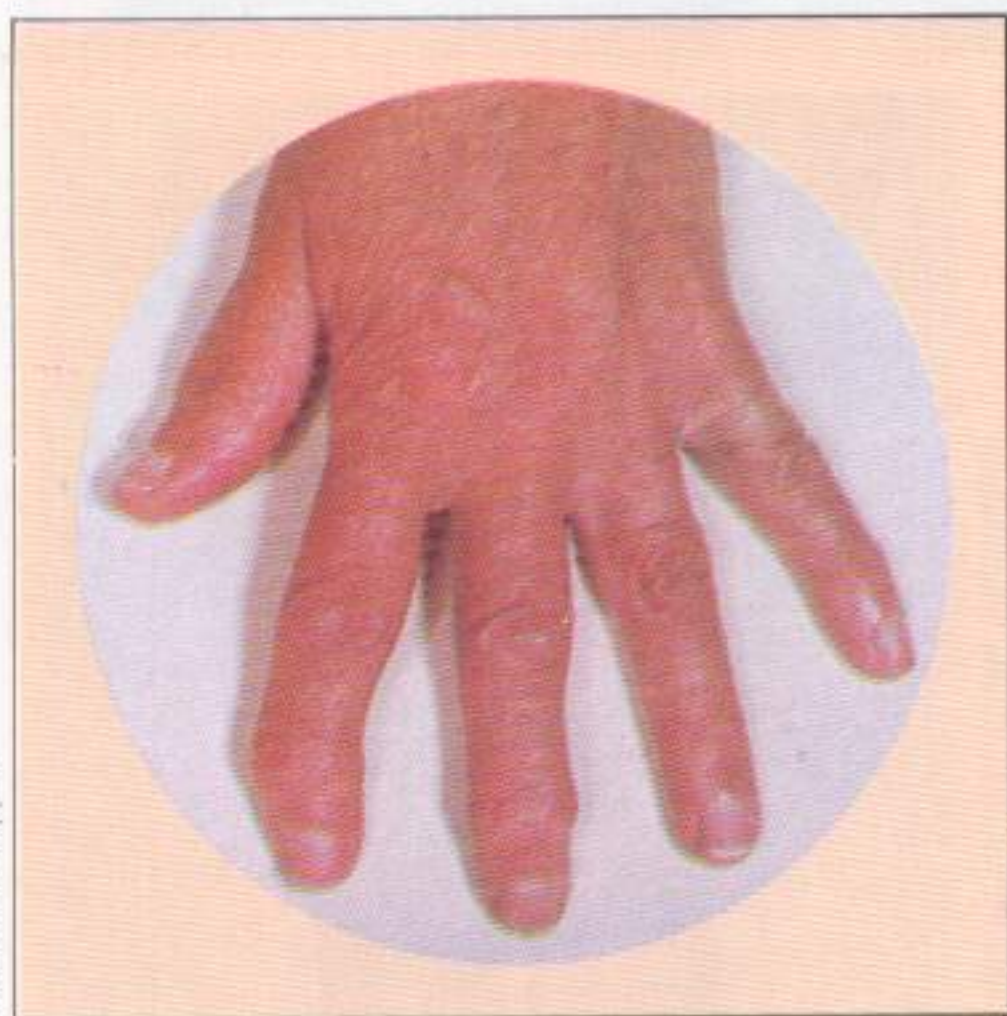
vitaminei D duc la osteomalacie. Oasele devin moi, se rup ușor, boala fiind însoțită de înțepeneală și crampe musculare. Osteomalacia poate fi însoțită de deficiență renală, sau probleme stomacale sau intestinale. Aceasta poate fi tratată prin administrarea vitaminei D și o dietă corespunzătoare.

Boala oaselor fragile

În osteoporoză (subțierea și înmuierea oaselor), rezistența oaselor se diminuează. Oasele devin subțiri, moi și fragile, rupându-se foarte ușor – de aici și numele de boala oaselor fragile. Pe măsură ce oasele coloanei vertebrale se înmoaie, ele cauzează dureri ale spatelui.

Osteoporoza poate fi cauzată de lipsa accentuată de activitate, lipsa substanțelor minerale din alimentație sau de tulburări hormonale. Cel mai adesea se declanșează cu vârsta – boala poate afecta orice os bătrân. Aceasta se întâmplă în special la femei, după transformările hormonale de la menopauză.

Osteoporoza poate fi combătută prin exerciții fizice regulate, oasele putându-și păstra rezistența timp îndelungat. La femei, agra-

Homecraft Supplies

varea bolii poate fi uneori împiedicată prin terapia de înlocuire hormonală, folosindu-se cantități suplimentare de hormon estrogen.

Într-un fel, boala lui Piaget este opusă osteoporozei. Oasele noi, mai fragile, se formează mai repede decât se deteriorează cele vechi. Această boală este foarte variată, afectând majoritatea oaselor la unele persoane, și doar câteva – în special oasele șoldului și tibiei – la altele. Principalul simptom este o durere permanentă. Boala lui Piaget poate fi încetinită cu medicamente și injecții cu hormoni, iar durerea poate fi eliminată cu analgezice.

Infecții și excrescențe

Asemenea pielii sau dinților, oasele pot fi infectate de germeni. O formă rară de infecție este osteomielite. Copiii sunt cel mai des afectați de această boală, care cauzează dureri mari în partea de corp infectată. Este provocată de o bacterie relativ cunoscută, stafilococul auriu, care pătrunde în sânge, de obicei printr-o rană, ajungând apoi la os. Aceasta poate fi o afecțiune cronică (pe termen lung) și poate fi o complicație în urma altor boli, ca febra tifoidă sau sifilisul. Infecția se tratează de obicei cu antibiotice.

Unele excrescențe sau tumori osoase sunt inofensive. Însă uneori aceste excrescențe devin canceroase și se extind în alte părți ale

corpului. Mai frecvent, cancerul declanșat în altă parte a corpului se poate extinde și la oase. Prin chirurgie modernă, medicamente și tratament cu raze, tot mai multe tumori osoase canceroase sunt tratate cu succes.

Artrita

Două afecțiuni ale articulațiilor sunt predominante. Termenii cunoscuți "reumatism" și "artrită" nu le descriu cu acuratețe.

Una este osteoartrita, provocată de uzura oaselor, mai ales în marile încheieturi: șira spinării, oasele șoldurilor și genunchilor. La unele persoane sunt afectate încheieturile de la mâini și degete. Cartilagiul moale se întărește, se umflă și dispare, iar oasele se îngroașă și se deformează.

Osteoartrita poate fi considerată o boală a vârstei, dar afectează și mulți tineri. În unele cazuri se datorează suprasolicitării articulațiilor în tinerețe (de exemplu la balerine și fotbaliști), sau rănirii unei articulații. La multe persoane însă, cauzele sunt neclare. Principalele simptome sunt durerea și înțepenirea articulațiilor afectate. Boala poate fi tratată

printr-o combinație de exerciții speciale și fizioterapie, analgezice și alte medicamente, intervenții chirurgicale, și diferite metode ce facilitează deplasarea celor afectați.

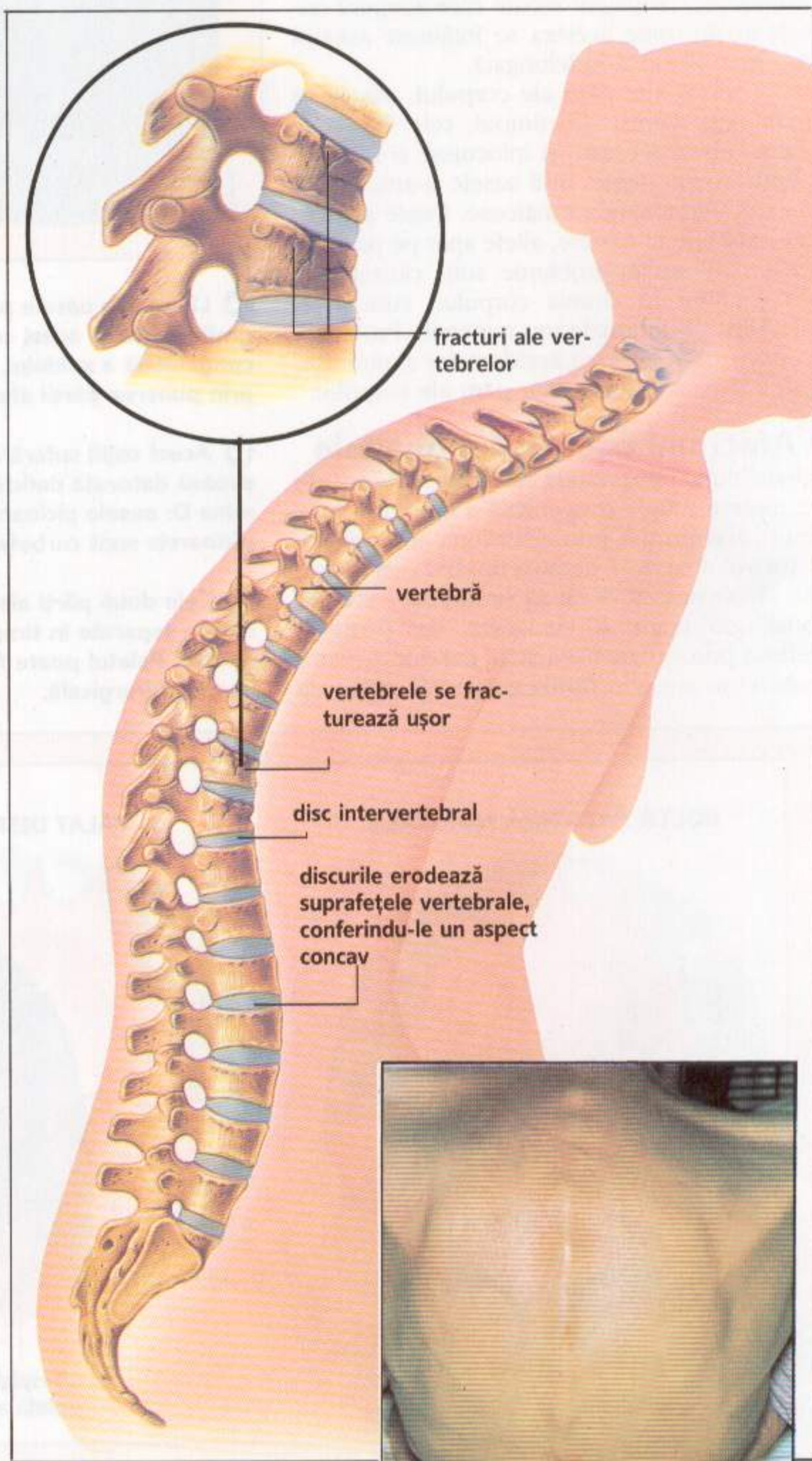
Cealaltă afecțiune gravă a articulațiilor este artrita reumatică. Cauza exactă a acesteia nu este cunoscută. Sistemul imunitar al corpului, care atacă de obicei germenii străini, atacă din greșeală chiar articulațiile din corp – mai precis, membranele sinoviale, "pungile" cu lichid uleios din jurul fiecărei articulații. Membranele se umflă și afectează și restul articulației, care, treptat, devine roșie, fragilă, țeapănă, umflată și dureroasă. La unii bolnavi sunt afectate doar câteva articulații, iar unele persoane prezintă diformități grave ale articulațiilor. Boala poate apărea la orice vârstă, dar cel mai adesea între 40 și 60 ani.

Tratamentul artritei reumatice este la fel de variat ca boala însăși. Acesta constă în odihnă, analgezice, medicamente antiinflamatoare, exerciții fizice speciale și chiar intervenții chirurgicale. Bolnavii de osteoartrită și artrită reumatică sunt sprijiniți în familiarizarea cu o eventuală invaliditate permanentă.

Degetele acestei mâini s-au deformat din cauza osteoartritei. Medicamentele pot elimina durerea, dar în cazurile grave sunt necesare intervenții chirurgicale.

Vertebrele afectate de osteoporoză se fracturează ușor și se despică. Discurile intervertebrale uzează suprafețele vertebrelor, dându-le o formă concavă. Rezultatul este scurtarea coloanei vertebrale și, de aici, aspectul cocoșat. Bolnavii cronici sunt încurajați să facă tot timpul mișcare. De asemenea, aceștia trebuie să acorde o mare atenție alimentației: au nevoie de multe proteine, calciu și vitamina D. Exercițiile fizice regulate împiedică apariția osteoporozei la bătrânețe. Terapia de înlocuire hormonală la femei poate de asemenea reduce riscul apariției acestei boli.

Imaginea din interior prezintă o coloană vertebrală deformată și cocoșată, efect al osteoporozei.

Mike Courtney

John Radcliffe Hospital/SPL